

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, WERK EN JUSTITIE

CONCEPTNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ieder kind taalheld

Samenvatting

Het plan wil de taalkennis van leerlingen verbeteren door middel van drie pijlers: professionalisering van het basisonderwijs, voorkomen en remediëren van taalachterstand en hervormen van het onthaalonderwijs. Het uiteindelijke doel is goed onderwijs aan te bieden aan elk kind, ongeacht zijn achtergrond, en gelijke kansen te creëren door een betere kennis van het Nederlands.

1. SITUERING: BELANG VAN NEDERLANDS EN DE UITDAGING VAN HET DALENDE TAALNIVEAU BIJ LEERLINGEN

Nederlands is het bindmiddel van de Vlaamse gemeenschap. Taal brengt ons samen. De kennis van het Nederlands verbindt ons en is dé sleutel om volwaardig deel uit te maken van onze Vlaamse samenleving. Een goede kennis van onze taal is de beste garantie op een gezond sociaal netwerk en op een succesvolle schoolloopbaan. Nederlands leren, kennen en spreken zorgt ervoor dat de gelijke kansen die Vlaanderen biedt, ook effectief gegrepen kunnen worden. In het belang van alle Vlamingen voeren we een aanklappend, overkoepelend en ambitieus beleid.

Nederlands is meer dan een vak. Het is de sleutel die alle vakken mogelijk maakt. Vandaar dat elke leerkracht een taalstimulerende leerkracht moet zijn en dat elk vak een taalversterkend vak wordt. We willen dat alle leerlingen goed onderwijs krijgen en dat uitgangspunt is dus vanaf de instap in de kleuterklas onlosmakelijk verbonden met een sterke en rijke kennis van de instructietaal. Alleen door op een taalbewuste manier les te geven, zal de kennis van de wereld zich immers verbreden en verdiepen. Voorliggend plan focust op 10 acties die net wanneer er extra inspanningen nodig zijn, interventies aanbieden om alle leerlingen gelijke kansen te bieden voor hun verdere schoolloopbaan en ver daarbuiten.

Het taalniveau van leerlingen in het Vlaamse onderwijs gaat, zoals andere indicatoren van onderwijskwaliteit, immers al twintig jaar achteruit. Deze vaststelling geldt zowel voor kinderen met een Nederlandstalige als anderstalige achtergrond. Het voorliggende plan heeft de bedoeling om het Nederlands van alle leerlingen te versterken binnen het kader van de nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs. Hiermee sluit het plan aan op het beleidsvoornemen uit het Regeerakkoord¹ en de beleidsnota onderwijs 2024-2029.

Het Nederlands is essentieel voor de communicatie in onze maatschappij, maar een goede taalbeheersing zorgt ook voor een actieve deelname aan de samenleving. De Commissie-Muijs vat het belang van het Nederlands als volgt samen:

“Een goede beheersing van het Standaardnederlands vormt een essentieel fundament. Zodra leerlingen de fundamenteën van taal beheersen, wordt taal meer dan een communicatiemiddel: het wordt een middel om kennis te verwerven, creativiteit te stimuleren en kritisch te denken. Taal stelt leerlingen in staat hun identiteit te verkennen, te leren, zich creatief te uiten en zich te verdiepen in de literatuur. Zowel fictie als non-fictie nodigen hen uit tot reflectie en dialoog met zichzelf en de wereld. Door taal leren leerlingen emoties, ideeën en standpunten te verwoorden en delen – essentieel voor persoonlijke ontwikkeling en sociaal engagement. Zo wordt het Nederlands een verbindende

---

¹Het Regeerakkoord 2019-2024 stelt: “Nederlands is de taal die leren mogelijk maakt, kansen geeft en ons allemaal verbindt. Als leerlingen genoeg Nederlands kennen, kunnen leraren zich meer focussen op hun kerntaak én pikken leerlingen meer op van de lessen. We zetten daarom in woord en daad in op Nederlands in het basisonderwijs. Het niveau van het Nederlands moet omhoog bij alle leerlingen. Dat is onmisbaar voor gelijke en eerlijke kansen van kinderen en jongeren. Daarom ondersteunen we scholen inhoudelijk én financieel bij een sterk taalbeleid Nederlands voor alle leerlingen. Alle kinderen leggen bij het begin van de 3de kleuterklas een geactualiseerde koalatest af. Kinderen met een taalachterstand Nederlands kunnen daarna bijna een volledig schooljaar worden ondersteund en bijgewerkt. Ook leerlingen die later instromen in ons onderwijs leggen een taaltest af, waarna ze als dat nodig is een taalintegratietraject volgen tot en met het apart en tijdelijk bijwerken in een taalbadklas zoals in het kader van OKAN. Intensieve taalintegratietrajecten Nederlands en zomerscholen worden structureel ondersteund.”

kracht in een diverse samenleving. Bovendien kent het vak een spiraalstructuur: wat in de kleuterklas wordt opgebouwd, vormt het fundament voor leerjaar vier, dat op zijn beurt de basis legt voor leerjaar zes. In de kleuterklas wordt bovendien de basis gelegd met krachtig en preventief taalonderwijs dat alle kinderen gelijke kansen biedt op een succesvolle schoolloopbaan en volwaardige deelname aan de democratische maatschappij."

Een grondige kennis van de Nederlandse taal is dan ook essentieel voor succes in het onderwijs, de latere kansen op de arbeidsmarkt en in het sociale leven. Nederlands is het middel voor de gemeenschappelijke kennisbasis en de sociale cohesie in Vlaanderen. Het onderwijs speelt een onmiskenbare rol als motor van sociale mobiliteit, waarbij de kwaliteit van het onderwijs en de beheersing van de Nederlandse taal directe invloed hebben op de toekomstkansen van onze leerlingen. De taak van onderwijs wordt echter steeds complexer. Sinds 2000 is er in de leerlingenpopulatie sprake van een gestage achteruitgang in de beheersing van het Nederlands. De daling in het taalniveau heeft grote gevolgen voor de schoolloopbaan van onze leerlingen. Nederlands is niet alleen de communicatietaal, maar ook de instructietaal die gebruikt wordt om de andere vakken - zoals onder meer wiskunde, geschiedenis en aardrijkskunde - diepgaand te kunnen begrijpen. Bovendien verhoogt een gebrekkige beheersing van het Nederlands het risico op schoolse vertraging en vroegtijdige schooluitval, vermindert het de kansen op succesvolle doorstroming naar het hoger onderwijs of de arbeidsmarkt. Taalvaardigheid hangt samen met 'harde' economische parameters: een jaar vertraging in taalvaardigheid kost ongeveer 6% salaris doorheen het hele leven. Er is bovendien een verband tussen taalvaardigheid en 'zachte' uitkomsten die het samenleven bevorderen, zoals mentaal welzijn, burgerschap, ondernemerschap en sociaal gedrag.²

De grootste uitdagingen voor het aanleren van Nederlands bevinden zich in het kleuter- en lager onderwijs, waar de fundamenteën van de taalcompetentie worden gelegd. Uit psycholinguïstisch onderzoek³ blijkt dat de leeftijd waarop kinderen een taal verwerven, een doorslaggevende factor is voor het niveau dat ze uiteindelijk bereiken. Wanneer een taal pas na de leeftijd van 6 à 8 jaar wordt aangeleerd, daalt de kans aanzienlijk om die taal nog op moedertaalniveau te beheersen.

Diverse cijfers uit het PIRLS-onderzoek en de KOALA-screening tonen echter een verontrustende daling in de beheersing van het Nederlands van onze leerlingen. In PIRLS 2016 bleek Vlaanderen van alle landen de grootste daler te zijn voor begrijpend lezen in vergelijking met 2006. Binnen Europa scoorden enkel Frankrijk, Georgië en Malta nog slechter op begrijpend lezen. De resultaten van PIRLS 2021 tonen een verdere daling van de vaardigheden in begrijpend lezen van Vlaamse leerlingen. De enige regio binnen Europa die nog slechter scoort, is de Franstalige gemeenschap. Het duurt in 2021 een jaar langer vooraleer 10-jarige kinderen evengoed begrijpend lezen als in 2006. Ook de meest recente KOALA-screening toont dat steeds minder jonge leerlingen het Nederlands voldoende beheersen. Dit betekent dat steeds meer kleuters extra ondersteuning nodig hebben. In totaal scoorde 11,12% van de kleuters in de zogenaamde 'oranje zone' wat wijst op extra ondersteuning, terwijl 4,42% in de 'rode zone' valt en intensieve extra ondersteuning vereist. Kortom, Vlaanderen slaagt er steeds minder in, ook voor het Nederlands, om de topositie te behouden die het decennia geleden innam.

Het is bijzonder zorgwekkend dat kinderen die thuis geen Nederlands spreken of opgroeien in minder taalsterke of kansarme situaties, globaal genomen slechter scoren op taalmetingen zoals PIRLS of de KOALA-screening. Zij doen het minder goed dan kinderen die thuis wél Nederlands spreken of uit kansrijkere gezinnen komen. Zo is er een hoger aandeel kleuters met ondersteuningsnoden in scholen waar meer leerlingen thuis een andere taal dan Nederlands spreken. Dit aandeel verschilt ook sterk per regio. In grootsteden zoals Antwerpen en Gent ligt in 2024 het percentage van kleuters die intensieve extra ondersteuning nodig hebben (op basis van de KOALA-screening) aanzienlijk hoger, met respectievelijk 13,1% en 9,7% ten opzichte van het Vlaamse gemiddelde van 4,42%.

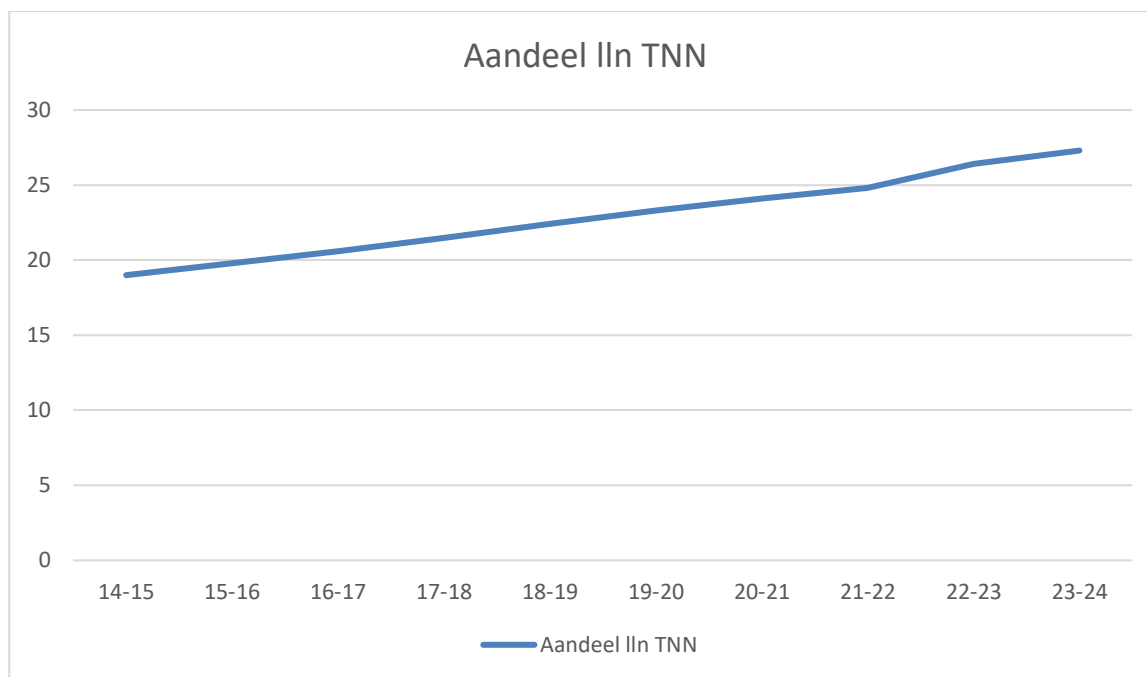
---

² Duyck, W. (2025). *Mijn kind, slim kind. Waarom lezen en tellen de wereld zullen redden*. Pelckmans (tweede druk).

³ Birdsong, D. (2005). Interpreting age effects in second language acquisition. In J. F. Kroll & A. M. B. de Groot (Eds.), *Handbook of bilingualism: Psycholinguistic approaches* (pp. 109–127). Oxford University Press.

Daarnaast stijgt het aandeel leerlingen dat aantikt op de indicator 'thuis taal niet-Nederlands' in het basisonderwijs structureel en sterk. Tien jaar geleden, in het schooljaar 2014-2015, sprak 19% van de leerlingen in het basisonderwijs thuis enkel of voornamelijk een andere taal dan het Nederlands. Dit aandeel is gestegen tot 27,3% in het schooljaar 2023-2024. De prestatiekloof tussen leerlingen die thuis Nederlands spreken en zij die dat niet doen, bedraagt maar liefst de helft van de totale kloof tussen de meest kansrijke, beste presterende en de meest kwetsbare, slechtst presterende leerlingen in ons onderwijs.

Evolutie van het aantal leerlingen basisonderwijs dat aantikt op thuistaal niet-Nederlands (TNN) naar totaal⁴

Deze evolutie benadrukt de urgentie om de basis van de Nederlandse taal al vroeg in de ontwikkeling van kinderen te versterken zodat zij niet worden benadeeld door taal- en leerachterstand.

2. EEN PLAN VOOR DE VERSTERKING VAN DE NEDERLANDSE TAALKENNIS BIJ DE LEERLINGEN

De nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs bieden een goed kader om ook het taalbeleid een nieuwe vorm te geven. Daarbij zal de focus liggen op een zo vroeg mogelijke herkenning en remediëring van kinderen met een achterstand van de Nederlandse taal. Hieronder zetten we de belangrijkste **krachtlijnen** van 'Ieder kind taalheld' uiteen.

Verminderen van de planlast

We verminderen de planlast door het taaloffensief, lestijden anderstalige nieuwkomers en gewezen anderstalige nieuwkomers (basisonderwijs) te integreren en we zorgen voor een eenvoudige toekenning van deze middelen. De effectieve inzet van deze middelen wordt geverifieerd door AGODI en de Onderwijsinspectie.

⁴ Bron: Dataloep, geraadpleegd op 19/3/2025.

Personeel

Voor de uitvoering van actie 2&4 doen we via gekleurde middelen beroep op bijvoorbeeld gepensioneerde leraren, logopedisten, flexijobs, taalexperts, vertalers, tolken, germanisten en andere profielen. Op termijn kijken we ook naar andere geschikte profielen die de leraren kunnen ontzorgen. Daartoe geven we schoolbesturen gekleurde werkingsmiddelen waarmee ze die profielen kunnen aanwerven en bezoldigen om gerichte taalremediëring o.a. via pre-teaching te organiseren en voor de remediëring van leerlingen buiten de taalheldklassen. Die werkingsmiddelen kunnen niet omgezet worden naar lestijden, maar kunnen wel gebruikt worden om bovengenoemde profielen aan te werven en te bezoldigen. Voormelde profielen krijgen een gepaste vorming, waaronder minstens de vorming tot taalexpert. Het kan daarbij overigens niet de bedoeling zijn dat deze werkingsmiddelen worden ingezet om personeel dat daar niet voor opgeleid is in te zetten voor taalremediëring.

Nederlands tijdens de volledige schoolloopbaan

Het aanleren van het Nederlands en de versterkte taalkennis is de rode draad doorheen het leerplichtonderwijs. Daarom is er een bijzondere aandacht voor het aanleren van het Nederlands vanaf de kleuterklas en zelfs vroeger zodat de kleuters voldoende voorbereid starten op de eerste schooldag. Indien nodig wordt de taalkennis geremedieerd, zowel in de kleuterklas, de lagere school én de secundaire school. Deze remediëring kan door de klassenraad worden verplicht tijdens het schooljaar.

Hierbij wordt ernaar gestreefd om taalachterstand zo vroeg mogelijk, en dus al vanaf de kleuterklas, te remediëren. We bieden de leraren in het kleuter- en lager onderwijs de kennis en instrumenten om taalachterstand effectief te kunnen herkennen en remediëren. Een leerkracht moet in de eerste plaats de expertise bezitten om te kunnen bepalen of een leerling voldoende kennis heeft van het Nederlands om de lessen te kunnen volgen en leerwinst te kunnen boeken. Een hulpinstrument hierbij is de KOALA-screening in de derde kleuterklas. We zetten daarom in op het structureel versterken van scholen wat betreft de remediëring van taalachterstanden op school. In het kleuteronderwijs wordt ingezet op het begeleiden van kleuters tijdens de lesuren, in het lager en secundair onderwijs organiseren we extra Nederlandse lessen, bijvoorbeeld na de schooluren en op woensdagnamiddag. We verspreiden goede voorbeelden over hoe basisscholen binnen de bestaande personeelskaders en financiering een stevig remediëringsbeleid op poten kunnen zetten. Tot slot voorzien we in een versterking en professionalisering van de zomerscholen als remediëringsactor.

Lezen: jong geleerd, is met plezier gedaan

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat leesmotivatie de taalprestaties van leerlingen sterk verbetert. Leesmotivatie is het gevolg van goed technisch lezen en van leesbegrip⁵. Begrijpend kunnen lezen in het Nederlands is essentieel voor de kennisopbouw in de andere schoolvakken. De nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs zetten er dan ook sterk op in, ook om leesmotivatie tot volle bloei te laten komen. Daarom voorzien we diverse professionaliseringsprogramma's die inzetten op het bevorderen van goed leren (technisch) lezen op een jonge leeftijd, om zo het leesbegrip en dus de kennis van de wereld te vergroten, de leesmotivatie en finaal de taalcompetentie⁶ bij alle leerlingen te stimuleren.

Elke leerkracht is een leerkracht Nederlands

De verdere professionalisering van de leerkrachten is essentieel. De Commissie Muijs gaf in haar eindrapport de volgende aanbeveling mee *“De succesvolle implementatie van kennisrijke minimumdoelen vraagt niet alleen een sterk curriculum en krachtige leermiddelen, maar ook een gerichte investering in de professionele ontwikkeling en ondersteuning van leraren en schoolteams. Een cultuur van hoge verwachtingen – waarbij elke leerling geacht wordt hoge standaarden te bereiken – kan slechts standhouden als leraren beschikken over de nodige vakinhoudelijke en didactische expertise gekoppeld met de overtuiging dat elke leerling de doelen kan halen. Hervormingen vallen of staan met het draagvlak bij leraren en scholen. Daarom benadrukken we dat*

⁵ (https://assets.publishing.service.gov.uk/media/664f600c05e5fe28788fc437/The_reading_framework_.pdf en <https://www.uantwerpen.be/nl/projecten/les-in-lezen>)

⁶ [Taalcompetentie toegelicht - Taalunie](#)

het essentieel is dat het beleid leraren niet “loslaat”, maar meeneemt in het verhaal en investeert in mensen.”

In het kleuter- en lager onderwijs zetten we daarom in op een versterkte professionalisering van de (taal)leerkrachten: erkenning en gerichte remediëring van taalachterstand is hierbij de focus binnen het kader van de nieuwe minimumdoelen. Voor het welslagen van deze nieuwe minimumdoelen is een verdere professionalisering van alle betrokken onderwijsactoren noodzakelijk; iedereen wordt taalleraar Nederlands. Alle betrokken onderwijsactoren worden versterkt in effectieve (vak)didactiek, vakkennis ‘Nederlands’ en het concept ‘kennisrijk’ curriculum binnen het kader van de nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs. Dit betekent in de eerste plaats dat we de leerkrachten en de pedagogische begeleidingsdiensten versterken. De voormelde (vak)didactische en (vak)inhoudelijke kennis van het Nederlands dient ook bij de lerarenopleidingen te worden versterkt.

Betere Leermaterialen

Om van de taalremediëring voor onze leerlingen en schoolteams een haalbare kaart te maken, is het noodzakelijk dat zij toegang hebben tot kwaliteitsvolle les- en leermaterialen. Daarom wordt geïnvesteerd in *evidence-informed* leermateriaal rond taaldidactiek. Dit leermateriaal wordt publiek ter beschikking gesteld zodat het brede onderwijsveld, de (zomer)scholen, de pedagogische begeleidingsdiensten maar ook de welzijns- en culturele actoren dit kunnen gebruiken.

Het verbeteren van de kennis van het Nederlands is een gezamenlijke opdracht

Het welslagen van ‘Ieder kind taalheld’ hangt af van de medewerking van alle maatschappelijke spelers. Daarom zullen er via projectoproepen acties worden gelanceerd om onder meer bibliotheken en het maatschappelijke middenveld te sensibiliseren voor het belang van een goede taalkennis Nederlands. Denk bijvoorbeeld aan naschoolse huiswerkbegeleiding, het opmaken van leesboekjes met de minimumdoelen als uitgangspunt, het organiseren van een uitwisseldienst tussen bibliotheken en scholen om een gevarieerd leesaanbod aan kinder- en jeugdliteratuur te voorzien of het organiseren van sterke Nederlandstalige naschoolse activiteiten.

3. PREVENTIE EN REMEDIËRING VAN TAALACHTERSTAND

A. MAATREGELEN IN HET BASISONDERWIJS

Actie 1: we zetten in op een verbeterde en tijdige opsporing van taalachterstand

Vanaf de eerste instap in het kleuteronderwijs (2,5 jaar) wordt de taalontwikkeling van kleuters gescreend. Leerkrachten brengen zelf in kaart wat de kleuters nodig hebben op het vlak van taal. Op basis van de resultaten kunnen kinderen extra taalremediëring volgen zodat alle kleuters **taalhelden** worden. Er wordt voor de taalscreening bij instap in de kleuterklas geen specifiek instrument opgelegd. Leerpunt krijgt de opdracht om de **bestaande screeningsinstrumenten** te evalueren aan de hand van een kwaliteitscontrole, deze te inventariseren en vervolgens ter beschikking te stellen aan scholen. Wanneer blijkt dat er geen of onvoldoende kwaliteitsvolle screeningsinstrumenten beschikbaar zijn, dient een wetenschappelijk onderbouwd screeningsinstrument te worden ontwikkeld. De doelstelling van deze actie is het geven van een objectief en wetenschappelijk onderbouwd referentiekader aan kleuterleiders om een eventuele taalachterstand vast te stellen, niet om een civiel effect te genereren.

Verder gaan we de KOALA-screening actualiseren en vernieuwen, waarbij we een beroep doen op wetenschappelijke expertise.

De vernieuwde KOALA-screening omvat volgende elementen:

- Een expliciete focus op ambitieuze en kennisrijke minimumdoelen Nederlands (woordenschat, fonemisch bewustzijn en luisteren) en getalbegrip die duidelijk aangeven welk taalniveau kleuters moeten bereiken.

- Een **fijnmazigere indeling van kleuters op basis van hun screeningsresultaten**, zodat de geboden taalverwerving/taalondersteuning beter afgestemd kan worden op hun individuele noden. De huidige indeling in groen, oranje en rood wordt herzien en uitgebreid met meer gedetailleerde profielen.
- De **verplichting voor scholen om de resultaten van de screening centraal te rapporteren aan de Vlaamse overheid** zodat de overheid (incl. de onderwijsinspectie) inzicht krijgt in de taalcompetentie van kleuters en gerichte beleidsmaatregelen kan nemen. Hiervoor zal een juridisch kader worden ontwikkeld. Dit juridisch kader beoogt het anonimiseren van de leerlingengegevens.

We zorgen ervoor dat de **geactualiseerde KOALA-screening voor luistervaardigheid vanaf het schooljaar 2026-2027 operationeel** wordt. In een tweede fase wordt de KOALA-screening uitgebreid met nieuwe vragen voor woordenschat (Nederlands), fonemisch bewustzijn en getalbegrip (operationeel vanaf 2027-2028). Aan de timing van afname van de KOALA wordt niet geraakt. Deze blijft bij aanvang van de derde kleuterklas.

Actie 2: voorinstructie van de peuterklas tot en met het eerste leerjaar

We willen taalachterstanden bij jonge kinderen voorkomen of snel verhelpen door gerichte remediëring in de taalverwerving. Recent wetenschappelijk onderzoek toont aan dat één-op-één remediëring of remediëring in kleine groepen ("pre-teaching") bij jonge kinderen zeer effectief kan zijn om taalachterstand op een relatief korte termijn weg te werken. Daarom voeren we voorinstructie in vanaf de kleuterklas tot het eerste leerjaar. Het eerste leerjaar wordt als cesuurmoment genomen omdat leerlingen bij het leren lezen nog een grote inhaalbeweging in klassikaal verband kunnen maken. Op grond van een eenvoudige taalscreening van de leerlingen van het kleuteronderwijs, worden jonge kinderen die het nodig hebben tijdens de lessen individueel of in kleine groepen geremedieerd. De remediëring focust op de Nederlandse taalkennis nodig voor de verwerving van de leerstof tijdens de lessen.

Actie 3: taalheldklassen vanaf het tweede leerjaar voor alle leerlingen die het nodig hebben

Vanaf het schooljaar 2026-2027 hervormen we de ondersteuning van kinderen van wie de klassenraad meent dat zij onvoldoende het Nederlands beheersen om het reguliere basisonderwijs mee te kunnen volgen. Scholen organiseren taalheldklassen voor elke anderstalige leerling die nieuw instroomt in ons Vlaams onderwijs vanaf het tweede leerjaar, ongeacht de verblijfsstatus. Ook leerlingen van wie de klassenraad meent dat hij onvoldoende basiskennis Nederlands heeft om aan het reguliere programma deel te nemen, komen in aanmerking. Deze klasjes zijn ingericht naar het voorbeeld van de Nederlandse nieuwkomersscholen of taalscholen, de Duitse Wilkommens-classes, het Franse Unité Pédagogique pour Elèves Allophones Arrivants en het Belgisch-Franstalige Dispositif d'Accueil et de Scolarisation des Primo-Arrivants. De taalheldklassen beogen een zo snel mogelijke remediëring van de taalachterstand van de betrokken leerlingen. Scholen kunnen deze taalheldklassen gezamenlijk naar eigen voorkeur inrichten, binnen scholengemeenschappen of met netoverschrijdende samenwerking. De LOP's staan waar mogelijk in voor de coördinatie van deze taalheldklassen.

De taalheldklassen beogen een zo snel mogelijke integratie van de leerlingen in het reguliere onderwijs, maar het is de klassenraad van de taalheldklassen die beslist wanneer zulke integratie plaatsvindt. Deze taalheldklassen zullen worden beperkt in de tijd tot in beginsel één jaar (mogelijks ook korter), maximaal verlengbaar door de klassenraad tot twee leerjaren.

Wel is het de bedoeling dat kinderen uit de taalheldklassen op het einde van het basisonderwijs dezelfde doorstroomkansen genieten als leerlingen uit het reguliere basisonderwijs. De onderwijsverstrekkers staan hierbij in voor de opmaak van leerlijnen, gebaseerd op de minimumdoelen voor het basisonderwijs. Het vandaag bestaande onthaalonderwijs kan worden ingericht in landelijke gebieden als er daar binnen een LOP of scholengemeenschap een te beperkt aantal betrokken leerlingen zijn om bovengenoemd taalheldaanbod op een efficiënte wijze te voorzien.

Actie 4: remediëring voor leerlingen buiten de taalheldklassen

Er wordt drie uur remediëring per week voorzien voor leerlingen tussen het tweede en zesde leerjaar van het basisonderwijs die niet in aanmerking komen voor deelname aan een taalheldklas, maar wel nood hebben aan bijkomende remediëring van hun taalachterstand. De organisatie van deze uren remediëring behoort tot de autonomie van de individuele scholen.

B. MAATREGELEN TER VERSTERKING VAN HET NEDERLANDS IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS

Actie 5: drie uur extra Nederlands bij de overgang naar het secundair onderwijs

We voorzien dat klassenraden van het basisonderwijs bij het uitreiken van het getuigschrift basisonderwijs **drie uur extra Nederlands** per week kunnen opleggen aan een leerling die de overstap naar het secundair onderwijs maakt en nog onvoldoende taalcompetent is. Dit geldt ook voor leerlingen die overstappen van de A- naar de B-stroom.

De klassenraad basisonderwijs zal haar oordeel vellen op basis van de eindtermen, dan wel de minimumdoelen Nederlands basisonderwijs. Klassenraden basisonderwijs nemen voor het eerst beslissingen over het volgen van drie uur extra Nederlands in het schooljaar 2025-2026.

Deze drie uur extra Nederlands komen boven op de reguliere lessentabel om zo leerlingen die nog onvoldoende kennis van het Nederlands hebben, extra ondersteuning te bieden zodat ze hun kansen op studiesucces in het secundair onderwijs vergroten. De secundaire school organiseert deze drie uur verplicht boven op het curriculum voor deze leerlingen en laat idealiter leerkrachten Nederlands deze lessen geven. De bevoegde leerkrachten organiseren deze extra lessen tot zij inschatten dat het niveau voldoende is om mee te kunnen volgen in het reguliere onderwijsaanbod, zonder bijkomende taalondersteuning.

Daarnaast hervormen we OKAN in het secundair onderwijs naar taalklassen. Voor die taalklassen stellen we nieuwe ambitieuze minimumdoelen op volgens het concept 'kennisrijk curriculum' en voorzien we in een brede vorming in alle zaakvakken, waarbij elk vak een taalversterkend vak wordt. Hiermee garanderen we onze nieuwkomers de grootst mogelijke doorstroommogelijkheden. We doen een soortgelijke oefening voor de eerste graad van de B-stroom, aangezien het Nederlands in die studierichtingen een aandachtspunt is, gelet op het relatief grote aandeel van (gewezen) nieuwkomers en leerlingen met niet het Nederlands als moedertaal in deze studierichtingen. We voorzien in een bijkomende professionalisering en kwaliteitsontwikkeling voor deze OKAN-klassen en investeren hier gericht in.

C. ONDERSTEUNING EN REMEDIËRING VOOR ALLE LEERLINGEN

Actie 6: we organiseren instapklassen voor peuters en hun ouders

Kinderen van ouders die weinig Nederlands spreken, krijgen minder kennisrijk Nederlands mee. Wanneer hun peuters dan de stap naar het kleuteronderwijs zetten, is het vaak de allereerste keer dat ze Standaardnederlands horen. Hierdoor kennen de peuters het Nederlands niet voldoende om actief te kunnen deelnemen aan de lessen. Omdat ook voor taal geldt dat vroeg begonnen half gewonnen is, organiseren we **instapklassen** voor een laagdrempelige verdieping van het Nederlands en kennismaking met het schoolse leven voor kinderen die instromen in het kleuteronderwijs. In deze instapklassen wordt ook ingezet op het belang van zindelijkheid bij de start van de schoolloopbaan. Deze instapklassen vinden plaatsen in de vakantieperiode voor het instapmoment van de betrokken peuter.

Hierbij worden de ouders tips gegeven over hoe ze hun peuters zindelijk kunnen maken voor ze naar de kleuterklas gaan.

De instapklassen worden lokaal georganiseerd, bijvoorbeeld in kleuterscholen, en staan onder begeleiding van gekwalificeerd personeel met expertise in vroege taalverwerving zoals bijvoorbeeld kleuterleerkrachten en student-leraren. Ook hier wordt de link gemaakt met de kennisrijke minimumdoelen, zodat het taalleerproces van ouders en kinderen elkaar versterkt en ouders ook meteen sterker betrokken kunnen zijn bij het leertraject van hun kinderen.

Welzijnsactoren en lokale besturen kunnen ouders uitnodigen om deel te nemen aan deze instapklassen.

Actie 7: versterking van de zomerscholen voor alle onderwijsniveaus

Zomerscholen hebben als doel **het versterken van algemene competenties en het wegwerken van leerachterstand**. Ze blijven gericht op een evenwicht tussen spel, plezier en leerwinst. Het referentiekader voor het schoolse element van de zomerscholen wordt voor het basisonderwijs de **nieuwe minimumdoelen**. Daarbij zijn zomerscholen het uitgelezen instrument om leerlingen met een taalachterstand en met het oog op de overgang naar het volgende leerjaar te remediëren. De lokale besturen en scholen worden aangemoedigd een stimulerend beleid te blijven voeren om leerlingen die het nodig hebben deel te laten nemen aan de zomerscholen.

Daarom is een uitbreiding en professionalisering van het huidig aanbod van zomerscholen noodzakelijk. De Vlaamse overheid breidt het aanbod van zomerscholen verder uit en voorziet structurele financiering om ervoor te zorgen dat elke leerling die nood heeft aan bijkomende taalverwerving een plaats kan vinden. We zetten expliciet in op een **gebiedsdekkend en meer toegankelijk aanbod** zodat de zomerscholen niet beperkt blijven tot één op de drie gemeenten. Dit doen we door meer budget uit te trekken voor de organisatie van zomerscholen en door er een remediëringsinstrument voor de scholen van te maken. We werken inhoudelijke kwaliteitscriteria uit voor zomerscholen, met specifieke aandacht voor de vakinhoud van de minimumdoelen, een effectieve vakdidactiek, groepsgrootte en inzet van gekwalificeerd personeel. We zetten bovendien in op een opleiding voor animatoren in het jeugdwerk zodat zij bekend geraken met taalstimulerende activiteiten. Organisatoren dienen bij hun subsidieaanvraag aan te tonen hoe zij de onderwijskwaliteit waarborgen. We investeren ook in leermaterialen die deze zomerscholen kunnen gebruiken. Deze leermaterialen hebben de nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs, dan wel de nu geldende eindtermen voor het secundair onderwijs als kader. De zomerscholen vallen onder de inspectiebevoegdheid van de Onderwijsinspectie vanuit haar stimulerende rol.

D. PROFESSIONALISERING EN KWALITATIEF LESMATERIAAL

Actie 8: bredere vorming voor taalexperten

Een goed begrip van het concept 'kennisrijk curriculum', effectieve didactiek en inhoudelijke vakkennis zijn noodzakelijk voor een kwaliteitsvol onderwijs en voor het welslagen van de nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs. Om het brede onderwijsveld de mogelijkheid te geven om vertrouwd te geraken met deze concepten, voorzien we in een brede vorming hierover. Deze vorming wordt georganiseerd in een samenwerkingsverband tussen de Taalunie en Leerpunt. Dit opleidingsprogramma wordt voorgelegd aan een panel onder leiding van Daniël Muijs, met daarin onderwijsverstrekkers, leerkrachten, directies en internationale experts. Per provincie (en ook voor Brussel) worden twee opleiders voorzien die deze opleiding op verschillende momenten organiseren (weekavonden, woensdagnamiddagen, schoolvakanties en werkdagen). De bedoeling is dat iedere school minstens één afvaardiging naar deze kosteloze vorming stuurt. Deze vorming staat ook open voor andere partners, zoals de pedagogische begeleidingsdiensten, de stedelijke onderwijscentra, de lerarenopleidingen, CLB's, Leersteuncentra, lerarenopleiders, zorgcoördinatoren, logopedisten, e.a. De lerarenopleiders worden inzonderheid uitgenodigd om deze vorming bij te wonen.

Taalexperten moeten het taalbeleid binnen scholen en hun respectievelijke organisatie (bv. lerarenopleiding) borgen. De taakstelling van de taalexperten is als volgt:

- Ze moeten scholen concreet advies geven over taal- en (lees)beleid, vakkennis en (taal)didactiek aan hun respectievelijke schoolteams of organisatie.
- Ze moeten de schoolteams in staat stellen om zelf zo snel mogelijk de implementatie van de minimumdoelen, in het bijzonder wat betreft Nederlands, in eigen handen te nemen en in de klaspraktijk te implementeren, rekening houdend met de schoolcontext.

Vanaf 2025 start Leerpunt ook met een project: de 'kennisrotonde'. Dit project is bedoeld om vragen uit het onderwijsveld te beantwoorden, vooral rond de invoering van de minimumdoelen, effectieve lesmethodes en het stimuleren van positief gedrag. We starten in januari 2026 met doelen Nederlands in het onderwijs.

In het kader van deze actie worden ook de middelen van het extra werkingsbudget Taaloffensief Nederlands/2024 vanaf 2026 ingekanteld in de middelen die naar alle scholen van het leerplichtonderwijs gaan, waar ze worden toegevoegd aan het professionaliseringsbudget voor elke individuele leerkracht.

De pedagogische begeleidingsdiensten worden gezamenlijk versterkt met 10 VTE om de implementatie van de nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs te garanderen. Deze pedagogische begeleiders moeten verplicht deelnemen aan de brede vorming voor taalexperten.

Actie 9: Vlaanderen investeert in kwalitatief lesmateriaal voor het basisonderwijs

Er is nood aan goed lesmateriaal waarmee de leerkrachten aan de slag kunnen, zowel bij het dagelijks lesgeven als bij de taalremediëring en taaltrainingen. Om dit te realiseren, werken we structureel samen met verschillende organisaties, zoals onder andere de Taalunie, het Vlaams Talenplatform en Leerpunt als onafhankelijke stichting.

Leerpunt coördineert deze actie en krijgt daarom de volgende taken:

- Het screenen van lesmateriaal dat voldoet aan het keurmerk, om ze vervolgens te verspreiden en breed ter beschikking te stellen. Dit gebeurt met respect voor de rechten voor verspreiding van materialen van de educatieve uitgeverijen en andere organisaties.
- Het ontwikkelen van een wetenschappelijke onderbouw op basis waarvan lesmaterialen, methoden, praktijkgerichte leidraden en ondersteunende materialen voor taalverwerving ontwikkeld worden om taalonderwijs Nederlands en het Nederlands als instructietaal in de andere vakken te versterken. Op basis van deze vrij beschikbare onderbouw zullen de inspiratiescholen samen met het expertisecentrum en de onderzoekers uitgenodigd worden om materialen te ontwikkelen.
- Het screenen van de materialen uit de opdrachten van de inspiratiescholen.
- Het voorzien van opleidingen volgens het principe Train The Trainers rond evidence-informed lesmaterialen
- Het inventariseren en up-to-date houden van bestaande leermaterialen.

4. SAMEN STERK IN NEDERLANDS – TAALBEHEERSING ALS MAATSCHAPPELIJKE OPDRACHT

De Taalunie zal een kader ontwikkelen waarbinnen gewerkt wordt aan de versterking van het Nederlands, zowel voor taalverwerving als voor taalbeheersing. Versterking van taal wordt voortaan een gemeenschapsopdracht, waarbij ouders, vrijwilligers, professionals uit beleidsdomeinen zoals kunst en cultuur, en lokale actoren samen bijdragen aan de onderwijskansen van elk kind. Dit kader moet toestaan om meer gericht aan de slag te gaan en lopende trajecten te evalueren. De diverse vormingen en de daarbij aansluitende operationele trajecten, waarvoor er oproepen zullen uitgaan en die hieronder (niet-limitatief) worden opgesomd, worden door Literatuur Vlaanderen e.a.

sectorgebonden instanties gelanceerd. Zij krijgen de regie-opdracht voor de versterking van het Nederlands bij alle maatschappelijke geledingen, van het onderwijs tot sterk Nederlands in de vrije tijd. De Taalunie zorgt voor expertise bij de kwalitatieve evaluaties van de trajecten. Ze kijkt toe op de link met de minimumdoelen bij alle instanties die voor sectorgebonden vorming en begeleidingen instaan. Het aanleren van het Nederlands blijft in de eerste plaats een taak van de ouders. Het is aan ouders om het Nederlands een centrale plaats geven in het leven van hun kinderen en bijvoorbeeld kinderen via de bibliotheek laten kennismaken met Nederlandstalige (jeugd)literatuur en andere activiteiten.

Om de taalkansen van kinderen overal in de samenleving te stimuleren rekenen we ook op onze Huizen van het Kind, waar via spel en ontmoeting de taalkansen van kinderen actief zullen worden vergroot. Samen met Kind en Gezin staan zij bovendien in voor ondersteuning van onze gezinnen waar taalstimulering nodig is. Samen zetten we als samenleving onze schouders onder een taalrijke omgeving, voor elk kind. Alle hens aan dek is het motto van onze aanpak.

Actie 10: Versterken van gemeenschapsbetrokkenheid

Een taalrijke leeromgeving bevindt zich niet enkel binnen de schoolmuren. Daarom zetten we ook in op het activeren van de bredere gemeenschap rond de school. Zo ontstaan taalkansen, ook buiten de school. Er wordt gestreefd naar meer betrokkenheid van de lokale gemeenschap zoals vrijwilligers, organisaties en besturen die actief bijdragen aan de taalverwerving van kinderen. Concreet stimuleren we daarbij initiatieven rond onder andere:

Taalverwerving

- De bevordering van technisch lezen of spellen voor jonge kinderen in bijvoorbeeld bibliotheken, gemeenschapscentra of scholen.
- Huiswerkbegeleiding door leerkrachten na schooltijd, individueel of in kleine groepen.
- Taalbuddies of taalmentoren, bijvoorbeeld student-vrijwilligers, die anderstalige kinderen ondersteunen bij het leren van het Nederlands.
- Lees- of vertelkringen in bibliotheken of buurthuizen.

Taalbeheersing

- Schrijven van rijke jeugdliteratuur die bijvoorbeeld aansluit bij de minimumdoelen voor het basisonderwijs.
- Voorlees- of taalactiviteiten tijdens schoolvakanties of weekends, georganiseerd met lokale partners.
- Lees(groot)ouders die op regelmatige basis komen voorlezen in de klas of buiten de schooltijd.
- Residenties van auteurs die over hun werk vertellen, want zij zijn de beste taalambassadeurs. Als geen ander kunnen ze kinderen en jongeren warm maken om (meer) te lezen en taal te gaan beheersen.
- Ondersteunen van leerkrachten, bibliotheekmedewerkers, vrijwilligers, kinderbegeleiders, bij deskundigheidsopbouw tot effectieve taal- en leesbevorderaars.
- Boekstart voor kleuters en kinderen, om de voorschoolse met de schoolse tijd te verbinden, ook in de bibliotheken.

Taalstimulering

- We zullen taalimpulsen geven aan kinderen in spel- en ontmoetingsplaatsen van de Huizen van het Kind. We versterken daarnaast ook Kind en Gezin, dit alles in functie van een opvoedings- en gezinsondersteuning met focus op het Nederlands.
- Kinderen zullen spelend Nederlands leren in de buitenschoolse opvang (BOA), dit om de kansen op het ontwikkelen van een taalrijk Nederlands te verhogen in hun vrije tijd.

- Om de taalontwikkeling van kinderen te stimuleren ontwikkelen we materiaal voor de professionalisering van kinderbegeleiders in de kinderopvang. Dat doen we via het op te richten kennis- en innovatiecentrum voor de kinderopvang.

Om al deze inzet te faciliteren, maken we bijvoorbeeld gebruik van het systeem van vrijwilligersvergoedingen of contractuele aanstelling voor wie op regelmatige basis bijdraagt aan taalbevorderende activiteiten in of rond de school. Scholen worden aangemoedigd om lokaal verankerde netwerken uit te bouwen waarin deze inzet structureel verankerd is. Er wordt jaarlijks een oproep gelanceerd waarop lokale partnerschappen kunnen intekenen met een plan van aanpak en rolverdeling. Bij toekenning ontvangen deze partners een projectsteun voor coördinatie en uitvoering.

Via deze actie versterken we het gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid voor taalverwerving.

5. EVALUATIE EN MONITORING

De Vlaamse Regering besteedt een groot budget aan 'Ieder kind een taalheld'. Voor de professionalisering van leraren en scholen voorziet het plan in lesmaterialen en professionalisering. Daarnaast is er ook ruimte voor de vertaling van wetenschappelijk onderzoek over taalverwerving, taaldidactiek en vakken voor het vak Nederlands naar de onderwijspraktijk. Ook is er wetenschappelijke opvolging, waarmee de volgende Vlaamse Regering aan de slag kan. Over de voortgang van het voorliggend plan wordt vanaf 2027 jaarlijks gerapporteerd aan de Vlaamse Regering. Zo is het mogelijk om tijdig bij te stellen, als dit nodig zou zijn.

'Ieder kind taalheld' en de inspiratiescholen worden gemonitord en geëvalueerd. De beleidsmonitoring en -evaluatie gebeurt vanuit verschillende invalshoeken:

- **AGODI** zal steekproefsgewijs controleren of de extra omkadering effectief wordt ingezet waarvoor ze bedoeld is.
- Daarnaast **evalueert de Vlaamse Onderwijsinspectie** expliciet het schooltaalbeleid Nederlands in functie van het bereiken van de minimumdoelen Nederlands op individueel niveau.
- Scholen die vanaf het schooljaar 2027-2028 in vergelijking met gelijkaardige scholen gedurende meerdere jaren ondermaats scoren op de Vlaamse toetsen voor Nederlands, krijgen een **extra versnelde doorlichting**. Tijdens deze doorlichting moeten zij aantonen op welke wijze de extra middelen voor taalremediëring en taaltraining werden aangewend en welke concrete effecten deze inspanningen hebben gehad op de taalverwerving van de leerlingen.
- **Leerpunt** staat in voor de monitoring van de inzet van hun eigen middelen en materialen. Dit gebeurt via een jaarlijkse rapportering die parallel loopt met de kaderovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en Leerpunt. Daarbij worden tussentijdse evaluaties, financiële rapportages en kwalitatieve procesverslagen opgevraagd. Deze rapporten worden gebruikt om tijdig bij te sturen en om beleidsmakers, scholen en partners te informeren over de effectiviteit en efficiëntie van de ingezette maatregelen.
- De effectiviteit van de in deze conceptnota voormelde professionaliseringsinitiatieven worden kwalitatief en waar mogelijk kwantitatief geëvalueerd.

Voor **structurele evaluatie** op systeemniveau wordt gebruikgemaakt van de volgende instrumenten:

- De geactualiseerde **KOALA-screening**, met verplichte centrale rapportering van de resultaten;
- De driejaarlijkse **peiling naar de mate waarin leerlingen de te bereiken minimumdoelen beheersen** op het einde van het kleuteronderwijs;
- Monitoring en evaluatiestudies van de werking van inspiratiescholen en professionaliseringstrajecten.

Het Departement Onderwijs en Vorming zal een onderzoek uitbesteden aan een wetenschappelijk consortium. Dit zal bovengenoemde data samenbrengen, analyseren en waar nodig bijkomende data

verzamenen om zicht te krijgen op processen op klas- en schoolniveau. Het onderzoek zal beschrijvend de evoluties in leerresultaten en de mogelijke samenhang met bepaalde maatregelen in kaart brengen. Hoewel het niet mogelijk is om het netto-effect van een enkele maatregel te isoleren, zal aan de onderzoekers wel worden gevraagd zo sterk mogelijke empirische aanwijzingen te verzamelen om de effectiviteit van de maatregelen te staven.

6. BUDGETTABEL

	2025	2026	2027	2028	2029
Actie 1 We zetten in op een verbeterde en tijdige opsporing van taalachterstand	1.610.490	450.000	0	0	0
Screening bestaande leermaterialen 2,5-jarigen instap Leerpunt					
Actualisering KOALA					
Itemverversing luistervaardigheid (fase1)	533.495				
IT-luik fase 1		100.000			
Ontwikkeling + kalibratie. Woordenschat & getalbegrip (Fase 2)	1.076.995				
IT-luik fase 2		350.000			
Actie 2 Voorinstructie van de kleuterklas tot het eerste leerjaar		8.499.276	25.497.829	25.497.829	25.497.829
Kleuters + 1ste leerjaar 3u extra		8.499.276	25.497.829	25.497.829	25.497.829
Actie 3 Taalheldklassen vanaf het tweede leerjaar voor alle leerlingen die het nodig hebben		4.200.000	12.600.000	12.600.000	12.600.000
2de leerjaar – 6de leerjaar		4.200.000	12.600.000	12.600.000	12.600.000
Actie 4 Remediëring voor leerlingen buiten de taalheldklassen		4.800.661	14.401.983	14.401.983	14.401.983
2de leerjaar – 6de leerjaar		4.800.661	14.401.983	14.401.983	14.401.983
Actie 5 Drie uur extra Nederlands bij de overgang naar het secundair onderwijs	0	2.880.480	8.641.440	8.641.440	8.641.440
3u extra NL in 1ste jaar SO		2.880.480	8.641.440	8.641.440	8.641.440
Actie 6 We organiseren instapklassen voor peuters en hun ouders	500.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
Omkadering instapklassen		3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
Eenmalige aanmaak leermaterialen instapklassen + zomerscholen	500.000				
Actie 7 Versterking van de zomerscholen voor alle onderwijsniveaus	0	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Bijkomend budget organisatie zomerscholen		2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Actie 8 Bredere vorming voor taalexperten	2.000.000	6.965.269	0	0	0
Aanstelling taalexperten bij PBD voor Nederlands en minimumdoelen		4.323.720			
Vorming taalexperten bij Taalunie i.s.m. Leerpunt	2.000.000				
Kennisrotonde		2.641.549			

Actie 9 Vlaanderen investeert in kwalitatief lesmateriaal voor het basisonderwijs	14.703.478	0	0	0	0
Leermiddelen, taalachterstand kleuter, taalexperten, professionalisering voor Leerpuntopdrachten en aanmaak in de inspiratiescholen	14.703.478	0	0	0	0
Actie 10 Versterken van gemeenschapsbetrokkenheid	0	12.000.000	12.000.000	12.000.000	12.000.000
Cluster van projecten		12.000.000	12.000.000	12.000.000	12.000.000
Evaluatie en monitoring	2.418.179	7.000.000	0	1.936.000	0
Beleids evaluatie Inspiratiescholen en Plan Nederlands	0	7.000.000			
Peiling kleuters	2.418.179			1.936.000	

7. VERDER TRAJECT

De Vlaamse Regering stemt in met deze conceptnota en de Vlaamse minister van Onderwijs, Werk en Justitie neemt de nodige stappen om de maatregelen uit deze conceptnota in decreet- en regelgeving om te zetten.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Werk en Justitie,

Zuhal DEMIR